

ראויה לאכילה עם הבצל, והיא נחשבת לאוכל.

ב. הקליפה האמצעית — אם היא שלמה, הרי היא מצטרפת כדין שומר. אך אם היא קדורה אין היא מצטרפת, לפי שאינה שומרת על הבצל כאשר היא נקובה⁽³⁹⁾.

ג. הקליפה החיצונה — **בין כך ובין כך**, בין כשהיא שלמה ובין כשהיא נקובה, הרי היא מהורה, לפי שאין עליה דין שומר, כיון שאינה שומרת על הבצל אלא על השומר של הבצל, שהיא הקליפה האמצעית

הרי פשוט שאין דין "שומר" המצטרף לכביצה אלא על השומר הראשון, שהוא השומר של הפרי עצמו. ולא על השומר השני שהוא שומר של השומר.

וראיה לדבר⁽³⁸⁾: **והתנן: רבי יהודה אומר: שלש קליפות הן בבצל. וכל קליפה דינה שונה מחברתה:**

א. הקליפה הפנימית הסמוכה לבצל — **בין כשהיא שלמה ובין כשהיא קדורה** [נקובה], הרי היא מצטרפת לאוכל להשלמת השיעור. ולא מדין שומר, אלא שהקליפה עצמה

כרבי יהודה שהקליפה החיצונה של הבצל אינה מצטרפת, וכתב החזון נחום, שמשמע מכאן שחכמים נחלקו על רבי יהודה, והם סוברים שיש שומר על גבי שומר, שאם לא כן מדוע הוצרך לפסוק כרבי יהודה, [והטעם שפסק כרבי יהודה כתב הכסף משנה, שהרמב"ם סמך על הסוגיא שלנו, שהגמרא הביאה בפשיטות את דברי רבי יהודה להוכיח שאין שומר על גבי שומר]. אך יש להקשות, שאם כן מדוע לא נחלקו חכמים גם במשנה הקודמת לגבי נץ הרימון? אך לפי מה שכתבו המאירי והחתם סופר מיושב, שהם מודים בנץ הרימון לפי שהנץ אינו קיים גם בתלוש. וראה עוד בספר "חברותא" על מסכת עוקצין פ"ב מ"ג הערה 18.

39. במסכת עוקצין פ"ב מ"ה איתא, שקליפת האגוזים והשקדים נחשבת חיבור אף אם היא נסדקה, עד שירצץ אותה לרסיסים, שכזה הוא גילה בדעתו שאינו חפץ עוד בשמירת הקליפה, וכן מבואר שם מ"ו לגבי קליפת הביצה. ומבואר שאף קליפה שנסדקה שומרת על המאכל, וצריך ביאור מדוע קליפת הבצל הנקובה אינה שומרת? ותירץ המשנה אחרונה [פ"ב מ"ד], שיש חילוק

שמעון בן שטח, שבחיטה עצמה עם הקליפה יש שיעור כביצה, לא קשה כלל לרב, ואין ראה שבבריה שלמה יש שומר אף לפחות מכפול, וכן כתב החזון איש שם.

38. הקשה החזון נחום [עוקצין פ"ב מ"ג], מדוע לא הוכיחה הגמרא ממשנה אחת קודם, שנץ הרימון אינו מצטרף משום שאין שומר על גבי שומר, וכמו שפירש רש"י לעיל [ק"ח ב]? ותירץ החתם סופר, שבנץ הרימון יש טעם נוסף לומר שאינו מצטרף, לפי שבמסכת ברכות [לו א] מבואר, שלאחר שתולשים את הרימון מהאילן הרימון מתייבש והנץ נושר ממנו, ויתכן שהשומר מצטרף רק אם הוא קיים גם בתלוש, מה שאין כן נץ הרימון שאינו קיים בתלוש אינו מצטרף, ולכן אי אפשר להביא מכאן ראה שאין שומר על גבי שומר. אך אחרי שמוכיחים מקליפת הבצל שאין שומר על גבי שומר, הרי טעם זה קיים גם בנץ הרימון, ולכן פירש כן רש"י לעיל. ובאמת המאירי כתב, שנץ הרימון אינו מצטרף משום שאינו קיים גם בשעת גמר פרי [כונתו שאינו קיים גם בתלוש, וכמבואר בסוגיא בכרכות שם].

הרמב"ם בפירוש המשנה כתב שהלכה